

Förskrivardirektiv Nutritionsprodukter vuxen

1 Förskrivare

Leg. Dietist, Leg. Sjuksköterska, Leg. Distriktsköterska.

Förskrivning kräver en god kunskap om produkter, deras innehåll och vad som är lämpligt för den enskilde att använda.

2 Kriterier

För att identifiera nutritionsrelaterade problem hos en individ är det viktigt att göra en riskbedömning av personens näringstillstånd utifrån följande punkter:

- Oavsiktlig vikt förlust (tecken på negativ energibalans)
- Ätsvårigheter, t.ex. aptitlöshet eller tugg- och sväljproblem
- Undervikt, dvs. bodymass index (BMI) är mindre än 20 kg/m² (för patienter under 70 år) eller BMI är mindre än 22 kg/m² (för patienter 70 år och äldre).

Efter att en patient har bedömts ha risk för undernäring utreds art och grad av undernäringens problem. Utredningen görs av legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal med god kunskap om orsak, effekt och behandling av undernäring.

Det övergripande målet med nutritionsbehandling är att säkerställa individens totala näringsintag (energi, protein, vätska och andra näringsämnen).

Beroende på patientens behov kan professioner med mer specifika kunskaper behöva tas in.

För mer information Se Socialstyrelsens kunskapsstöd och nutritionsprocessen som innefattar riskbedömning, utredning, behandling och uppföljning.

3 Kontraindikationer

Förskrivning utan andra föregående åtgärdande åtgärder, anpassningar och/eller justeringar av mat och måltider.

Ofrivillig vikt förlust som behöver utredas medicinskt eller kan motverkas genom specifik medicinsk behandling.

4 Anvisning

Till nutritionsprodukter räknas:

- Sondnäringar
- Kosttillägg, inkl. näringsdrycker
- Berikningsprodukter

I de fall en justering av mat och måltid inte räcker för att täcka energi- och näringsbehovet kan kosttillägg vara ett sätt att utöka energi och näringsintaget.

Nutritionsbehandling för en enskild person kan vara förebyggande för att undvika undernäring, eller behandlande vid konstaterad undernäring. All nutritionsbehandling ska anpassas för den enskilde där hänsyn behöver tas till given situation och eventuella sjukdomstillstånd.

För den som inte kan äta eller tillgodogöra sig mat och dryck oralt kan kosttillägg, enteral näringstillförsel eller parenteral näringstillförsel vara nödvändiga komplement, eller helt ersätta vanlig mat.

Ett personcentrerat förhållningssätt är grunden för alla åtgärder, oavsett om åtgärden är hälsofrämjande, förebyggande eller behandlande.

Särskilt fokus behöver läggas på dialog vid vårdens övergångar.

Förskrivning sker i beställningssystemet Sesam LMN men ska även dokumenteras i den enskildes journal.

Förskrivningen får maximalt gälla ett år med valfritt antal uttag som vardera täcker 1 månads förbrukning.

Avrop på förskrivning görs sedan av den enskilde eller annan avtalad person (anhörig, omvårdnadspersonal).

Nutrition kan hämtas på angivet utlämningsställe ex Hälsocentral eller hos Hjälpmiddels- och förrådsenheten.

5 Skötsel/brukaransvar

Personen ska följa de instruktioner som ges i samband med ordinationen.

Den enskilde kan inte själv förändra förskrivning vid uttag av nutritionsprodukt utan behöver då kontakta ansvarig förskrivare eller exempelvis hemtjänstpersonal för vidare kontakt med förskrivare.

6 Uppföljning/utvärdering

Sker med utgångspunkt i nutritionsprocessen.

Förskrivningen följs upp regelbundet utifrån bedömt behov men ska ske minst en gång per år eller i samband med ny förskrivning.

Många patienter behöver nutritionsbehandling under lång tid och byter vårdgivare under pågående behandling. Mot denna bakgrund är det viktigt att den vårdgivare som överlämnar vårdansvaret informerar om personens eventuella ät- och nutritionsproblem samt pågående och planerad nutritionsbehandling samt uppföljning. Detta skall även vara dokumenterat i patientens journal.

7 Kostnadsansvar

Följer förskrivande enhet.

Den enskilde betalar för nutrition utifrån bestämda avgifter beroende på klassificering. Dessa avgifter regleras på årsbasis.

(För personer boende på Särskilt Boende är avgiften inkluderad i matabonnemanget.)

GODKÄNT AV
Johan Olander

GRANSKAT AV
Gunnel Karlsson

GILTIGT FR O M
2025-01-08